כה אמר ה׳ צבאות אם בדרכי תלך כו׳...

هكذا يقول اسم ה׳ (הוי' / שם הוי',
Havayah) ربّ الجنود: إن سلكتَ في طرقي

◇

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية
/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/vayeishev/5

1 **כה אמר ה׳ צבאות אם בדרכי תלך כו׳ ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. להבין מהו ענין מהלכים בין העומדים.**

«هكذا قال **ה׳** ربّ الجنود: إن سلكتَ في طرقي... سأعطيك **מהלכים** (mahlechim، أي «السير») بين هؤلاء الواقفين». [نحتاج] إلى فهم معنى «السير بين الواقفين».

הנה נודע שהמלאכים נק׳ עומדים כמ״ש שרפים עומדים.

ومن المعلوم أن الملائكة يُسمَّون «واقفين»، كما ورد: «السرافيم واقفون».

וגם הנשמות קודם בואם לעוה״ז נק׳ ג״כ עומדים כמ״ש חי ה׳ אשר עמדתי לפניו. רק אחרי ירידת הנשמות לעוה״ז בהתלבשותן בגוף ונפש הבהמית נק׳ מהלכים.

والنفوس أيضًا، قبل مجيئها إلى هذا العالم، تُسمَّى كذلك «واقفة»، كما ورد: «وحياة **ה׳**، الذي وقفتُ أمامه». وإنما تُسمّى **מהלכים** فقط بعد أن تهبط النفوس إلى هذا العالم، حين تتلبّس بجسد وبالنفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis).

2 **והטעם שהמלאכים ונשמות נק׳ עומדים כי שרש התהוותם הוא מבחי׳ אותיות והמלאכים הם מאותיות הדבור כמ״ש וברוח פיו כל צבאם.**

والسبب في أن الملائكة والنفوس تُوصَف بأنها «قائمة» هو أن أصل نشأتها من مستوى الحروف. فالملائكة من حروف الكلام، كما هو مكتوب: «وبنفَس فمه كل جندهم».

וישראל עלו במחשבה הם מאותיות המחשבה והאותיות הם בחי׳ דומם כמ״ש בס״י [בספר יצירה] **שתי אבנים בונות כו׳ לפי שהן בטילות לגבי השכל המנהיגן**

أما إسرائيل، الذين «وردوا في [فكر ה׳]»، فهم من حروف الفكر. والحروف هي مستوى الجماد، كما يقال في سيفر يتسيرا (**ספר יצירה**, Sefer Yetzirah): «حجران يبنيان [بيتين]»، إلخ، لأنها خاضعة للعقل الذي يوجّهها،

כי האותיות הן לפי השכל כו׳ ולכך נק׳ עומדים כבחי׳ דומם שאין להם בחי׳ הילוך.

لأن الحروف تتبع العقل، إلخ. ولذلك يُسمَّون «قائمين»، كمرتبة الجماد الذي لا يملك صفة السير.

3 **ומ״ש ובשתים יעופף הרי שמצינו להם בחי׳ הילוך הוא ע״י אתעדל״ת** [אתערותא דלתתא] **כשישראל אומרים קדושה למטה גם המלאכים אומרים קדוש למעלה ואזי נאמר ובשתים יעופף וקרא זה אל זה כו׳.**

أما ما ورد: «وباثنتين يطير»، حيث نجد عندهم صفةً من السير؛ فهذا يأتي من استثارة من الأسفل (**אתערותא דלתתא**, isarusa dilesata). فعندما يقول بنو إسرائيل القداسة (**קדושה**, Kedushah) في الأسفل، تقول الملائكة أيضًا «قدوس» في الأعلى، وعندئذٍ يقال: «وباثنتين يطير»، و«ونادى هذا ذاك»، إلى آخره.

אך להבין ביאור הדבר איך הוא אתעדל״ע [אתערותא דלעילא] **ע״י אתעדל״ת** [אתערותא דלתתא] **הנה נודע שיש ב׳ בחי׳ ממכ״ע** [ממלא כל עלמין] **וסוכ״ע.**

لكن لفهم بيان الأمر، وكيف تكون استثارة من الأعلى (**אתערותא דלעילא**, isarusa dileila) بواسطة استثارة من الأسفل، فمن المعروف أن هناك مستويين: النور الذي يملأ العوالم كلها (**ממלא כל עלמין**, memalei kol almin)، والنور المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin).

פי׳ ממכ״ע [ממלא כל עלמין] **היינו לפי סדר המדרגות בהשתלשלות וירידות המדרגות מעילה לעילה כו׳ ומהוה ומחיה לכאו״א** [לכל אחד ואחד] **לפי מזגו ותכונתו בבחי׳ השתלשלות ממש והשפעת והמשכת חיות זה הוא מבחי׳ מלכותו ית׳ מלכותך מכ״ע** [מלכות כל עולמים] **וכבוד הדר מלכותו.**

ومعنى «يملأ العوالم كلها» أنه بحسب ترتيب المستويات في سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)، وانحدار المستويات من علة إلى علة، إلى آخره؛ فهو يوجِد كل واحد ويمنحه الحياة وفق مزاجه وطبيعته، على نحو سلسلة هبوط فعلية. وهذا التدفق وإنزال قوة الحياة مصدره مستوى ملكوته، سبحانه: «ملكك ملكٌ على جميع العوالم»، و«مجد بهاء ملكوته».

פי׳ הדר הוא תפארת גדולתו ית׳ ברבוא רבבות עולמות אלף אלפין ישמשונה כו׳ ולגדודיו אין מספר שכל זה יקר תפארת גדולתו ית׳

ومعنى «البهاء» (**הדר**, hadar) هو جمال (**תפארת**, Tiferes) عظمته، سبحانه، في ربوات ربوات العوالم: «ألف ألف يخدمونه»، إلى آخره، و«جيوشه لا عدد لها». كل هذا هو جمال عظمته النفيس، سبحانه.

ואין זה אלא מבחי׳ מלכותו ית׳ וכל המלאכים זמירות יאמרו רק למלך אל חי וקים כי הוא לבדו פי׳ בבחי׳ עצמותו ית׳ מרום וקדוש כו׳.

وهذا ليس إلا من مستوى ملكوته، سبحانه. وجميع الملائكة «ينشدون أناشيد» فقط «للملك، **אל** الحي القائم»، لأنه وحده (أي في ذاته عينها، سبحانه) «المتعالي والمقدس»، إلى آخره.

4 **וע״ז אומרים ג״פ** [ג׳ פעמים] **קדוש להיות המשכת קדושה עליונה מאא״ס** [מאור אין סוף] **ב״ה הסוכ״ע עד שיהיה הוי״ה צבאות ולהיות מכה״כ** [מלא כל הארץ כבודו]**.**

ولهذا يقولون «قدّوس» ثلاث مرات، لكي يجري استمداد قداسة علوية من النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك هو، المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin)، حتى يكون «اسم **ה׳** (**הוי'** / **שם הוי'**، Havayah) **צבאות**»، ولكي تمتلئ الأرض كلها بمجده.

ופי׳ כבודו התלבשותו וגם כבוד בגימ׳ [בגימטריא] **ל״ב הם ל״ב נ״ח שבחי׳ התלבשות אא״ס** [אור אין סוף] **ב״ה היא בחכמה וכמ״ש** (תהלים קד) **מה רבו מעשיך ה׳ כלם בחכמה עשית וכתיב מלאה הארץ קניניך.**

ومعنى «مجده» هو تلبّسه. وكذلك فإن المجد (**כבוד**، kavod) قيمته العددية اثنان وثلاثون، في إشارة إلى مسالك الحكمة الاثنين والثلاثين. فتلبّس النور اللانهائي، تبارك هو، يكون في الحكمة؛ كما ورد (المزامير 104): «ما أعظم كثرة أعمالك، يا **ה׳**! صنعتها كلها بالحكمة»، وورد: «الأرض ممتلئة بمقتنياتك».

קניניך הם בחי׳ קנה חכמה קנה בינה והן הן מלא כל הארץ שהוא ענין התלבשות אא״ס [אור אין סוף] **ב״ה בבחי׳ ממכ״ע** [ממלא כל עלמין] **ונק׳ יחוד קוב״ה** [קודשא בריך הוא] **ושכינתיה:**

و«مقتنياتك» (**קניניך**، kinyanecha) هي مستوى أو جانب (**בחינה**، bechinah) «اقتَنِ الحكمة، واقتنِ الفهم»؛ وهي نفسها ما «يملأ الأرض كلها». وهذا هو تلبّس النور اللانهائي، تبارك هو، بصفة النور الذي يملأ العوالم كلها (**ממלא כל עלמין**، memalei kol almin)، ويُسمّى اتحاد القدوس المبارك (**קב״ה** / **קודשא בריך הוא**، kudsha brich hu) وحضوره الإلهي (**שכינה**، Shechinah).

5 **והנה נודע כי תכלית ירידת הנשמה לעוה״ז לא ירדה בשביל עצמה כי הנשמה א״צ** [אין צריך / אינו צריך] **תיקון לעצמה אלא עיקר ירידתה להתלבש בנה״ב** [בנפש הבהמית]

ومعلوم الآن أن النفس لم تنزل إلى هذا العالم من أجل نفسها، إذ لا تحتاج النفس إلى إصلاح ذاتها؛ بل إن الغرض الأساسي من نزولها هو أن تتلبّس بالنفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis).

כדי להיות בחי׳ אתכפייא ואתהפכא בנה״ב [בנפש הבהמית] **עד שלא יהיה לה כ״א רצון א׳ לאביה שבשמים וכמ״ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ.**

لكي يقع الإخضاع (**אתכפייא**, iskafya) والتحوّل (**אתהפכא**, is'hapcha) في النفس الحيوانية، حتى لا تكون لها إلا إرادة واحدة، متجهة إلى أبيها الذي في السماء، كما ورد: «من لي في السماء؟ ولا أشتهي في الأرض شيئًا سواك».

6 **והיינו ע״י נפש האלקית המתלבשת בה המשכלת ומתבוננת בה׳ אחד בק״ש** [בקריאת שמע] **שמע ישראל שמע ל׳** [לשון] **הבנה איך הוא ית׳ אחד בשמים וארץ.**

وهذا يكون بوساطة النفس الإلهية (**נפש האלקית**، nefesh elokis) المتلبسة بها، التي تعمل فكرها وتتأمل في أن **ה׳** (**הוי׳** / **שם הוי׳**، Havayah) واحد، في تلاوة الشماع، «شماع يسرائيل» (**שמע ישראל**، Shema Yisrael؛ و«شماع» (**שמע**، shema) لفظ يُستعمل للدلالة على الفهم): كيف أنه، تبارك وتعالى، واحد في السماء والأرض.

והח׳ והד׳ שהם ז׳ רקיעים והארץ וד׳ רוחות העולם כולם בטלים לבחי׳ האל״ף הוא יחודו ית׳ כי הוא לבדו הוא כמו קודם שנברא העולם כי אני ה׳ לא שניתי.

وحرف **ח׳** (ches، أي الحرف الذي قيمته العددية ثمانية)، وحرف **ד׳** (dalet، أي الحرف الذي قيمته العددية أربعة)، وهما السماوات السبع والأرض والجهات الأربع للعالم، كلها في حال إبطال الذات أمام حرف الألف (**אל״ף**، aleph)، الذي هو وحدانيته، تبارك وتعالى. فهو وحده الموجود كما كان قبل أن يُخلق العالم، إذ يقول: «لأني أنا **ה׳** لم أتغير» .

7 **וברוך שאמר והיה העולם באמירה אחת. רק בשכמל״ו** [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] **שבחי׳ מלכותו ית׳ הוא שמחיה ומהוה את כל העולמות מאין ליש להיות נראה ונגלה לעיני בשר ליש ודבר בפ״ע** [בפני עצמו] **כו׳. ועי״ז ואהבת בכל לבבך בשני יצריך.**

ومباركٌ مَن تكلّم فكان العالم بكلمة واحدة. وإنما تشير عبارة «مبارك اسم ملكوته المجيد إلى الأبد وإلى الأبد» [إلى] مستوى الملكوت (**מלכות**، Malchus) لديه، الذي يحيي جميع العوالم وينشئها من العدم إلى الوجود، حتى تبدو وتنجلِي لعيون البشر المادية على أنها شيء، كيان قائم بذاته، إلخ. وبهذا [يتحقق] «أحبب **ה׳** بكل قلبك»: أي بميليك كليهما.

אך קודם ק״ש [קריאת שמע] **תקנו חכמים שתים לפניה לקיום הק״ש** [הקריאת שמע] **ומתחילין תחלה לספר מענין המלאכים איך שהם מקדישים ומעריצים כו׳ והאופנים ברעש גדול כו׳.**

لكن قبل قراءة **שמע** (Shema)، سنّ الحكماء بركتين [من البركات] تسبقانها، لأجل أداء **שמע**. ويبدؤون أولًا بعرض شأن الملائكة، وكيف يقدّسون ويعظّمون، إلخ، و«الأوفانيم (**אופנים**، Ofanim) [فئة من الملائكة] بضجيج عظيم»، إلخ.

כי הנה להיות קיום ואהבת בשני יצריך שגם היצה״ר [היצר הרע] **ישוב לאתכפיא ולאתהפכא הוא ע״י מלחמה גדולה**

فإن تحقق «أحبب» بميليك كليهما، بحيث يخضع الميل الشرير أيضًا ثم يتحوّل، إنما يكون من خلال حرب عظيمة،

וכמ״ש ולאום מלאום יאמץ וכתיב ויאבק איש עמו עד עלות השחר שעד עלות השחר לע״ל [לעתיד לבוא] **כל ימי משך זמן הגלות הכל היא בבחי׳ מלחמה.**

كما ورد: «وتكون أمة أقوى من أمة»، وورد أيضًا: «وصارعه رجل حتى طلوع الفجر». فحتى طلوع فجر العصر الآتي، تكون الأيام كلها طوال مدة المنفى في حال حرب.

8 **וכתיב ורב יעבד צעיר בחי׳ רב הוא בחי׳ לפני מלך מלך כו׳. אלא שירדה ונפלה בשבה״כ** [בשבירת הכלים] **כנודע.**

وكُتب: «والكبير يخدم الصغير». إن مستوى «الكبير» (**רב**, rav؛ ويعني أيضًا «العظيم») هو مستوى «قبل أن يملك أيّ ملك»، إلخ، إلا أنّه هبط وسقط في انكسار الأوعية، كما هو معروف.

וירידה זו מאיגרא רמא כו׳ היא צורך עליי׳ [עלייה] **ע״י ישראל בנפשות אלקיות שבהם למשול ולשלוט על רוח הנה״ב** [הנפש הבהמית] **עד שתשוב להיות בבחי׳ אתכפיא ואתהפכא כו׳ ואין הדינין נמתקין אלא בשרשן.**

إنّ هذا الهبوط «من سطح شاهق [إلى هوّة عميقة]» إنما هو لأجل الصعود، بواسطة إسرائيل، من خلال النفوس الإلهية التي فيهم، لتسود على روح النفس الحيوانية وتحكمها، إلى أن تعود هذه إلى حال الخضوع والتحوّل، إلخ. فالأحكام لا تُحلّى إلا في أصلها.

9 **ולכך א״א להכניע ולכבוש את רוח הנה״ב** [הנפש הבהמית] **תחת ממשלת הנה״א** [הנפש האלקית] **כ״א ע״י שרשה של הנה״ב** [הנפש הבהמית] **שמקור חוצבה ויסודתה בהררי קדש הוא מחיות הקדש שבמרכבה פני ארי׳** [אריה] **פני שור כו׳.**

لذلك يتعذّر إخضاع روح النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis) وقهرها لسلطان النفس الإلهية (**נפש האלקית**, nefesh elokis)، إلا بالوصول إلى جذرها؛ فمصدر اقتطاعها وأساسها هو «الجبال المقدسة»، أي من الكائنات الحية المقدسة (**חיות הקדש**, Chayos haKodesh) في المركبة، «وجه أسد، وجه ثور»، إلخ.

ולכך צריך להזכיר לפניה תחלה איך שהמלאכים וחיות הקדש מקדישים וממליכים כו׳. ומזה יבא לקיום הק״ש [הקריאת שמע] **להיות ואהבת בכל לבבך בשני יצריך.**

لذلك ينبغي أن يُذكر لها أولًا كيف أن الملائكة والكائنات الحية المقدسة (**חיות הקדש**) تقدّس وتعلن [ملكه]، إلخ. ومن ذلك يصل المرء إلى تحقيق مضمون تلاوة **שמע** (Shema): «أحبب [ה׳] بكل قلبك»، بميوليك كليهما.

והנה בק״ש [בקריאת שמע] **ממשיכים לה בחי׳ בטול ממש בה׳ אחד במס״נ** [במסירות נפש] **ממש באור א״ס ב״ה הסוכ״ע עד שתתפשט לצאת מנרתקה כו׳:**

وفي تلاوة **שמע** يُنزَل إليها مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) من **ביטול** حقيقي في قول «**ה׳** واحد»؛ أي في وحدانية اسم **ה׳** (Havayah)، مع تضحية فعلية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh)، في النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، تبارك هو، المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin)، حتى تنبسط وتخرج من غمدها، إلخ.

10 **והענין כמ״ש סוס ורוכבו רמה בים. שהסוס בטל לגבי רוכבו שבלתי הרוכב אין מעלת הסוס כלום**

والأمر كما هو مكتوب: «الفرس وراكبه ألقاهما في البحر». فالفرس خاضع لراكبه؛ إذ لولا الراكب لما كان لميزة الفرس أي قيمة.

אבל כשיש רוכב עליו ניכר מעלת הסוס ביותר שיכול לרוץ למקום שאין הרוכב יכול לילך מצד עצמו.

لكن حين يكون عليه راكب، تظهر ميزة الفرس بدرجة أكبر، إذ يستطيع أن يعدو إلى موضع لا يستطيع الراكب بلوغه من تلقاء نفسه.

11 **וכך בחי׳ נה״ב** [נפש הבהמית] **מצד עצמה היא מקושרת למטה אבל כשרוכב עליה הנה״א** [הנפש האלקית] **המתלבשת בה הנה זאת תהיה העלאת הנפש הבהמית ביתר שאת וביתר עז במס״נ** [במסירות נפש] **ממש.**

وكذلك، فإن النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis) من تلقاء ذاتها مشدودة إلى ما هو في الأسفل. لكن حين تمتطيها النفس الإلهية (**נפש האלקית**, nefesh elokis) المتلبسة بها، يكون ذلك ارتقاءً لها بمزيد من الرفعة ومزيد من القوة، حتى تبلغ التضحية بالنفس (**מסירות נפש**, mesirus nefesh) بالفعل.

והיינו לפי ששרשה ממקום עליון יותר מלפני מלך מלך כו׳ ורב יעבד כו׳. ואזי גדול ורב כחה עד שבתפלת י״ח היא הממשכת ומשפעת המשכת בטול אא״ס [אור אין סוף] **ב״ה במלאכים**

وذلك لأن جذرها من موضع أسمى، من «قبل أن يملك أي ملك»، إلخ، و«الأكبر سيخدم»، إلخ. وعندئذ تكون قوتها عظيمة وفائقة، حتى إنها في صلاة الثماني عشرة (**י״ח**, Shemoneh Esreh) هي التي تستجلب امتدادًا من إبطال الذات (**ביטול**, bittul) المتجه إلى النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، مبارك هو، وتفيض به في الملائكة،

עד שהם אומרים קדוש כשישראל אומרים למטה. וזהו ענין באתעדל״ת [באתערותא דלתתא] **אתעדל״ע** [אתערותא דלעילא] **שממטה למעלה להיות בטול באא״ס** [באור אין סוף] **ב״ה ממטה למעלה:**

حتى إنهم يقولون «قدوس» عندما يقول إسرائيل [ذلك] في الأسفل. وهذا هو معنى: «من استثارة من الأسفل (**אתערותא דלתתא**, isarusa dilesata) [تأتي] استثارة من الأعلى (**אתערותא דלעילא**, isarusa dileila)»؛ أي من الأسفل إلى الأعلى، لكي يتحقق **ביטול** في **אור אין סוף**، مبارك هو، من الأسفل إلى الأعلى.

12 והנה כך הוא בענין המשכת אא״ס [אור אין סוף] **ב״ה מלמעלה למטה הוא ע״י ישראל בעסק התורה שהיא חכמתו ורצונו ית׳ בתרי״ג מצות דאורייתא וז׳ דרבנן**

وكذلك الأمر في إنزال النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، مبارك هو، من الأعلى إلى الأسفل: فهو يجري بواسطة إسرائيل، من خلال انشغالهم بدراسة التوراة، التي هي حكمته وإرادته، مبارك هو، في وصايا التوراة الـ613 والوصايا السبع التي سنّها الحاخامون،

שהם תר״ך בגימ׳ [בגימטריא] **כת״ר שהן הם בחי׳ כתר עליון בחי׳ כותרת ומקיף שלמעלה מעלה מבחי׳ סדר ההשתלשלו׳** [ההשתלשלות] **ומשם ממשיכים ישראל הארת אא״ס** [אור אין סוף] **ב״ה הסוכ״ע.**

ومجموعها 620، وهي تساوي في حساب الجُمّل قيمة التاج (**כתר**, Keser). وهذه تمثّل مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) التاج الأعلى، مستوى التاج و[النور] المحيط اللذين يعلوان بكثير ترتيب سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus). ومن هناك تجذب إسرائيل إلى الأسفل إشعاع النور اللانهائي، مبارك هو، الذي يحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin).

13 וזהו שאחר ואהבת בכל לבבך ממטה למעלה אומרים והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו׳ המשכת הדברים האלה מבחי׳ אנכי ממש מלמעלה למטה כו׳ שלא יסתיר ולא יעלים כו׳.

وهذا هو سبب أننا بعد «وتحبّ [ה׳] بكل قلبك»، [وذلك] من الأسفل إلى الأعلى، نقول: «وهذه الكلمات التي أنا (**אנכי**, Anochi) آمرك بها»، إلخ؛ أي إنزال «هذه الكلمات» من مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) **אנכי** ذاته، من الأعلى إلى الأسفل، إلخ، بحيث لا يحجب ولا يستر، إلخ.

והמלאכים מקבלים מהם המשכת התורה הנמשכת בג״ע [בגן עדן] **כמ״ש היושבת בגנים כו׳ וגם בעסק התורה בעוה״ז ארז״ל** [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **על יש מהחכמים הגדולים שנתקבצו מלאכי השרת כבמזמוטי חתן וכלה כו׳.**

وتتلقى الملائكة منهم إنزال التوراة الذي يُنزَل إلى جنة عدن، كما هو مكتوب: «يا ساكنة في الجنائن»، إلخ. وكذلك، فيما يتعلق بدراسة التوراة في هذا العالم، قال حكماؤنا عن بعض كبار الحكماء إن الملائكة الخادمين اجتمعوا كما في فرح العريس والعروس، إلخ.

14 **ונמצא שהשפעת המלאכים מישראל היא בין מלמטה למעלה ובין מלמעלה למטה. וזהו ונתתי לך מהלכים ב׳ מיני הילוך ממטה למעלה וממעלה למטה. בין העומדים.**

يتبيّن أن الفيض الذي يصل إلى الملائكة من إسرائيل يجري في الاتجاهين: من الأسفل إلى الأعلى، ومن الأعلى إلى الأسفل. وهذا معنى قوله: «وأعطيك مسالك (**מהלכים**, mahlechim)»: نوعان من السير، من الأسفل إلى الأعلى ومن الأعلى إلى الأسفل. «بين القائمين»:

פי׳ בפנימיות העומדים. הם המלאכים להיות השפעת בחי׳ הילוך בבחינת פנימית המלאכים בין ממטה למעלה ובין מלמעלה למטה:

أي: في البعد الباطني للقائمين، وهم الملائكة؛ أي أن يسري فيض صفة السير في البعد الباطني للملائكة، من الأسفل إلى الأعلى ومن الأعلى إلى الأسفل.

15 **אך הנה כ״ז** [כל זה] **אם בדרכי תלך כו׳. והענין הוא כי הנה הכח הזה הניתן לישראל**

لكن كل هذا مشروط بأن تسلك في طرقي، إلخ. وبيان ذلك أن هذه القدرة الممنوحة لإسرائيل،

להיות בהם ועל ידם העלאה והמשכה זו הוא לפי שהם בני יעקב הבריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה.

أي أن يتحقق فيهم وبواسطتهم هذا الارتقاء والتنزيل، إنما يرجع إلى كونهم أبناء يعقوب (**יעקב**)، «العارضة الوسطى التي تمتد من طرف إلى طرف».

16 **ועל ידי התומ״צ** [התורה ומצות] **שהן תר״ך עמודי אור כעמוד המחבר מעלה ומטה כו׳. וזהו אם בדרכי תלך.**

و[يكون ذلك] من خلال التوراة والوصايا (**מצוות**, mitzvos)، وهما ستمائة وعشرون عمودًا من نور، كعمود يصل بين الأعلى والأسفل، إلخ. وهذا هو معنى قوله: «إن سلكت في طرقي».

דרך הוא המחבר מעיר לעיר כו׳. וכל התורה והמצות נק׳ דרך שבהם ועל ידם ע״י כולם דוקא עוברת ההשפעה.

الطريق هو ما يصل مدينةً بأخرى، إلخ. وتُسمّى التوراة و**מצוות** كلّها طريقًا، إذ يمرّ الفيض فيها وبواسطتها، ومن خلالها جميعًا على وجه التحديد.

17 **וכנודע שהטפה יורדת דרך כל האיברים כו׳. ועז״נ** [ועל זה נאמר] **כל ארחות ה׳ חסד ואמת. שאין הילוך ההשפעה אלא בבחי׳ חסד דוקא. ובבחי׳ אמת דוקא.**

ومن المعلوم أن القطرة تنزل عبر جميع الأعضاء، إلخ. وفي هذا قيل: «كل مسالك اسم ה׳ (**הוי' / שם הוי'**, Havayah) هي الإحسان والحق»: فالفيض لا يجري إلا من جهة الإحسان خاصة، ومن جهة الحق خاصة.

אך א״א להיות מלמעלה למטה כ״א שיהי׳ [שיהיה] **תחלה ממטלמ״ע** [ממטה למעלה] **כל האומר אין לי אלא תורה כו׳.**

لكن لا يمكن أن يكون الجريان من الأعلى إلى الأسفل إلا إذا سبقه جريان من الأسفل إلى الأعلى: «كل من يقول: ليس لي إلا التوراة»، إلخ.

18 **ועוד זאת וגם אתה תדין את ביתי. תדין דינא דמלכותא דינא כי בדברים לא יוסר עבד היא הנה״ב** [הנפש הבהמית].

وزيادة على ذلك: «وأنت أيضًا تحكم بيتي». و«تحكم»: أي إن «قانون المملكة قانونٌ». لأن «العبد لا يتأدب بالكلام وحده»؛ وهذه هي النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis).

וצריך להכותה בשבט לעולם ירגיז כו׳. והיא בחי׳ זיעתן של חיות. כענין זיעה שבאדם שהיא שמחמת פחדו נעשה תגבורת האש על המים שבו.

ينبغي ضربها بعصا: «على المرء أن يستفزّ دائمًا»، إلخ. وهذا هو مستوى عرق **חיות** (Chayos؛ أي الكائنات الحية السماوية)، مثل عرق الإنسان الذي ينشأ حين يؤدي خوفه إلى تغلّب النار فيه على الماء فيه.

19 **ודוחה האש את המים לחוץ בבחינת זיעה. כך הנה כתיב ונהר די נור כו׳. שהוא מזיעתן של חיות שהם בבריא׳** [בבריאה / בבריאת] **ומשם יורד ליצירה ועשיה ונעשה נהר די נור על ראש רשעים יחול**

والنار تدفع الماء إلى الخارج على هيئة عرق. وهكذا كُتب: «نهر من نار» إلخ، وهو ناشئ عن عرق الكائنات الحيّة (**חיות**, Chayos)، وهي في عالم الخلق (**בריאה**, Beriah)؛ ومن هناك ينحدر إلى عالم التكوين (**יצירה**, Yetzirah) وعالم الفعل (**עשיה**, Asiyah)، ويصير نهرًا من نار [قيل فيه]: «يحلّ على رأس الأشرار».

דהיינו הזיעה שהיא בחי׳ המים שדוחה בחי׳ האש שלהם שזעים וחלים מאימת כסא. ומגודל הפחד יוצא׳ [יוצאת] **מהם בחינת הזיעה שהיא בחינת המים.**

أي إن العرق، وهو من مرتبة الماء، هو ما تدفعه نارهم إلى الخارج، إذ يرتجفون ويرتعدون من رهبة العرش. ومن شدة الخوف يخرج منهم العرق، وهو من مرتبة الماء.

שהיא בחינת השפעה והמשכה כמים. ומזה נעשה נהר די נור כו׳. וכענין כעס על ההפוך הנמשך מחמת המשכת האהבה כו׳:

[الماء] هو مرتبة السريان والإفاضة، كالماء. ومن هذا يتكوّن نهر النار إلخ. وهذا نظير الغضب على النقيض، الناشئ عن إفاضة الحبّ إلخ.

20 **ותדין את ביתי היא בחי׳ נה״א** [נפש האלקית] **כי היכל ה׳ המה. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר כו׳.**

«تحكم على بيتي»: هذا هو مستوى أو جانب النفس الإلهية (**נפש האלקית**, nefesh elokis)، لأنهم «هيكل **ה׳**». «وليصنعوا لي مقدسًا، وأسكن فيهم»؛ فلم يقل «فيه»، إلخ.

וגם אתה הוא יהושע הכהן הגדול הוא שושבינא דמטרוניתא בהעלותך את הנרות כו׳. כהנא רבא חסד עלאה ואעפ״כ [ואף על פי כן] **תדין בבחי׳ גבורות ועי״ז תשמור את חצרי. חצרי הוא בחי׳ נה״ב** [נפש הבהמית]**.**

«وأنت أيضًا»: هذا هو يوشع (**יהושע**) الكاهن الأكبر، وهو «إشبين الملكة»: «عندما توقد السرج»، إلخ. الكاهن الأكبر هو الإحسان (**חסד**, Chesed) الأسمى، ومع ذلك «تحكم» بمستوى الشدائد (**גבורות**, Gevuros)، وبهذا «تحرس أفنيتي». «أفنيتي» هي مستوى أو جانب النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis).

כי ההפרש שבין בית לחצר הוא שבית מקורה בגג שהוא ענין פריסת אהל ומקיף מבחי׳ סוכ״ע. משא״כ חצר אינה מקורה כו׳. וצריך שמירה.

فالفرق بين البيت والفناء أن البيت مسقوف، وهذا يعبّر عن بسط الخيمة والإحاطة [بالنور] من مستوى النور المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin). أما الفناء فليس مسقوفًا، إلخ، ولذلك يحتاج إلى حراسة.

21 **והנה אחר כ״ז** [כל זה] **ונתתי לך מהלכים ב׳ בחי׳ הילוך כו׳. והוא לע״ל** [לעתיד לבוא] **כי כהיום נק׳ בחי׳ רצוא ושוב. רצוא ממטה למעלה. ושוב מלמעלה למטה.**

بعد كل هذا، «أعطيك مسالك»: نوعان من المسير، إلخ. وهذا في الزمن الآتي؛ إذ يُسمّى الأمر في أيامنا هذه «الركض والعودة» (**רצוא ושוב**, ratzo vashov): ركضًا من أسفل إلى أعلى، وعودةً من أعلى إلى أسفل.

אבל לע״ל [לעתיד לבוא] **כשיתגלה בחי׳ סוכ״ע כחשכה כאורה. ואין בו מעומ״ט** [מעלה ומטה] **יהי׳** [יהיה] **הכל בחי׳ הליכה. שיהי׳** [שיהיה] **גם השוב בחי׳ הליכה כמו הרצוא כו׳.**

لكن في الزمن الآتي، حين ينكشف النور المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin)، تكون «الظلمة كالنور»، ولا يكون فيه علوّ ولا سفل؛ وعندئذ يكون كل شيء حالًا من المسير، حتى العودة تكون مسيرًا، مثل الركض، إلخ.

רק שמקודם צ״ל בחי׳ תדין כנ״ל. וזהו ענין הנס שהי׳ [שהיה] **בחנוכה** (**וכן בפורים**) **שהי׳** [שהיה] **תחלה מלחמה ואח״כ הנס ביום מנוחה:**

لكن لا بد قبل ذلك من مستوى «تقضي»، كما ذُكر آنفًا. وهذا هو معنى المعجزة التي وقعت في حانوكا (**חנוכה**, Chanukah)، وكذلك في بوريم (**פורים**, Purim): كانت هناك أولًا حرب، ثم وقعت المعجزة في يوم راحة.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

.the English translationو This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot’s notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication /Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/vayeishev/5/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق